

Vaatteet: EU:ssa tavoitteena on hyödyntää kaikki mahdollinen raaka-aine uudestaan

Avoimuus vie kohti kestäväää tekstiiliteollisuutta

Kolumnissaan (HS 22.3.) Jaana Savolainen kirjoitti oikein tekstiiliteollisuuden vastuullisuuspainesta. On hienoa, että yhä useampi suomalainen kuluttaja on tietoinen tekstiilintuotantoon liittyvistä ongelmista.

Akuutin koronaviruskriisin helpottaessa olemme taas hyvin vakavasti kestävään talouskasvun ratkaisujen äärellä. Tekstiilintuotannolla on siinä merkittävä rooli. Jo nyt voimakkaasti kasvava tekstiiliteollisuus aiheuttaa enemmän päästöjä kuin maailman lento- ja rahtilaivaliikenne yhteensä. Pikamuotiin ja kertakäyttökulttuuriin liittyy myös monia muita eettisiä ongelmia.

EUROOPAN UNIONISSA myydyistä tekstiileistä suurin osa tuotetaan kolmansissa maissa. Käytön jälkeen niistä 70 prosenttia päätyy kaatopaikalle tai poltettavaksi. Suomessa käytännössä kaikki, koska meillä ei ole vielä järjestetty edes tekstiilijätteen erilliskeräystä. Uusi jätedirektiivi tekee sen kaikille jä-

senmaille pakolliseksi vasta vuonna 2025.

Kuten Savolainen nosti esiin, meillä Suomessa on jo tehty todella hienoja kestävään tekstiiliteollisuuden innovaatioita, kuten kirjoituksessa mainitut Spinnovan puupohjainen kuitu ja Infinited Fiberin tekstiilijätteenestä kehitetty kuitu. Myös muun muassa Ioncell, Touchpoint ja Metsä Spring kuuluvat alan edelläkävijöihin.

RATKAISUJA on, mutta nyt niille täytyy saada lisää markkinaa auki. Oleellista on parantaa juuri kuluttajan tietoisuutta, ja se edellyttää avoimuuden lisäämistä tuotantoketjussa.

Maaliskuussa EU-komissio esitteli uuden kiertotaloutta koskevan toimintasuunnitelmansa, jossa tekstiiliteollisuus oli otettu ensimmäistä kertaa luupin alle. Tavoitteena on minimoida jäte ja hyödyntää kaikki mahdollinen raaka-aine uudestaan.

Vaikka yhä useammassa vaatteissa on erinäisiä merkintöjä tuotteiden ekologisuudesta ja eettisyydestä, ne eivät välttä-

mättä anna kuluttajalle paljoakaan tietoa tuotteen alkuperästä. EU-komissio pyrkii nyt selkeyttämään vastuullisuusmerkintöjen sekamelskaa vahvistamalla EU:n omia merkintäjärjestelmiä ja lisäämällä viherpesun valvontaa.

Oleennaista on parantaa kuluttajan tietoisuutta.

TUOTANTOKETJUN läpinäkyvyyden lisäämiseksi komissio oli jo esittämässä pakolliseksi sähköistä tuotepassia eri kulutustuotteille. Passi sisältäisi tiedot esimerkiksi vaateen alkuperästä, turvallisuudesta, korjausmahdollisuuksista ja kierrätettävyydestä.

Tämä olisi ollut todella merkittävä askel.

Lopullisessa esityksessään komissio valitettavasti vähän pakitti ja ehdottaa nyt ainoastaan tällaisen sähköisen tuotepassin selvittämistä. Toivottavasti tuotepassi tämän selvityksen pohjalta kypsyy käytännön toteutukseen viimeistään ensi vuonna, kun EU-komissio esittelee erillisen tekstiilistrategian.

LÄPINÄKYVYYDESTÄ hyötyisivät paitsi kuluttajat myös tuottajat. Jotta kiertotalous voi pyöriä, kierrätysraaka-aineille tarvitaan selkeät standardit ja aidot markkinat. Tämä edellyttää tarkkoja tietoja materiaalien alkuperästä. Datan keräämistä ja jakamista tarvitaan, jotta voidaan siirtyä kohti vastuullisempia tuotantoketjuja.

Uusien kestävien tekstiilinnovatioiden kannustamiseksi olen patistanut EU-komissiota laittamaan vauhtia myös uusien kuitujen rekisteröintiin. Nyt EU-prosessiin voi kulua jopa kaksi vuotta, kun Yhdysvalloissa vastaava vie 2–6 kuukautta.

Henna Virkkunen
europarlamentaarikko (kok)